

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

08 листопада 2023 року

Київ

№ 143

Про затвердження Положення про встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 21, 28–30 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, з метою встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість, на підставі яких визначається інтенсивність наглядових дій, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість, що додається.

2. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома учасників ринку небанківських фінансових послуг інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Положення про встановлення критеріїв,
за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками
ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон про фінансові послуги).

2. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у Законі України “Про Національний банк України”, Законі про фінансові послуги і нормативно-правових актах з питань державного регулювання на ринках небанківських фінансових послуг.

3. Це Положення визначає критерії, за якими Національним банком України (далі – Національний банк) оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг (далі – оцінювання ступеня ризику), їх суспільна важливість (далі – оцінювання суспільної важливості учасників ринку небанківських фінансових послуг) з метою визначення інтенсивності наглядових дій (періодичності проведення планових інспекційних перевірок; під час здійснення безвиїзного нагляду) щодо учасників ринків небанківських фінансових послуг, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, та порядок їх застосування.

4. Вимоги цього Положення для цілей визначення інтенсивності наглядових дій поширюються на:

- 1) страховиків;
- 2) ломбарди, які є учасниками / відповідальними особами фінансової групи;
- 3) кредитні спілки;
- 4) лізингодавців;

5) фінансові установи, які мають ліцензії на провадження діяльності з надання таких фінансових послуг: фінансовий лізинг, надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, надання гарантій, факторинг (далі – фінансові компанії).

5. Національний банк під час оцінювання ступеня ризику та суспільної важливості учасників ринку небанківських фінансових послуг використовує ризик-орієнтований підхід з урахуванням принципів пропорційності та доцільності щодо визначення інтенсивності наглядових дій (періодичності проведення планових інспекційних перевірок; під час здійснення безвиїзного нагляду), що передбачає зосередження нагляду на тих учасниках ринку небанківських фінансових послуг (крім споживачів фінансових послуг) (далі – учасники ринку небанківських фінансових послуг), які мають вищий ступінь ризику та вищу групу суспільної важливості.

6. Національний банк оцінює ступінь ризику та суспільну важливість учасників ринку небанківських фінансових послуг один раз на рік, не пізніше 15 грудня року, у якому проводиться оцінювання. Періодом оцінювання є період з 01 жовтня року, що передує року проведення Національним банком оцінювання, до 30 вересня поточного року, у якому проводиться таке оцінювання. Датою оцінювання є остання дата періоду оцінювання.

Національний банк, якщо немає повної (за весь період, що підлягає оцінюванню) інформації, потрібної для проведення оцінювання ступеня ризику та суспільної важливості учасника ринку небанківських фінансових послуг за критеріями, визначеними цим Положенням, проводить оцінювання на підставі наявної інформації за звітні періоди в межах із 01 жовтня року, що передує року оцінювання Національним банком, до 30 вересня поточного року.

7. План проведення Національним банком інспекційних перевірок учасників ринку небанківських фінансових послуг на наступний рік складається за результатами оцінювання ступеня ризику та суспільної важливості учасників ринку небанківських фінансових послуг з урахуванням наявних наглядових ресурсів та пріоритетів.

8. Національний банк на підставі ризик-орієнтованого підходу, враховуючи принципи пропорційності та доцільності, має право визначити учасників ринку небанківських фінансових послуг, які не відносяться до груп суспільної важливості учасників ринку небанківських фінансових послуг. Такі учасники не включаються до плану проведення Національним банком інспекційних перевірок на наступний рік. Національний банк здійснює безвиїзний нагляд та/або проводить позапланові інспекційні перевірки таких учасників у випадках, установлених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

II. Критерії та порядок проведення оцінювання ступеня ризику та суспільної важливості учасника ринку небанківських фінансових послуг

9. Критеріями оцінювання ступеня ризику учасника ринку небанківських фінансових послуг є:

- 1) стан управління ризиками та внутрішнього контролю;
- 2) показники діяльності;

3) дотримання обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів і ризиковості операцій, інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами.

10. Кожен із критеріїв, зазначених у пункті 9 розділу II цього Положення, оцінюється з використанням якісних та кількісних показників. Показники та їх вага в оцінюванні кожного з критеріїв наведені в додатках 1–3 до цього Положення залежно від виду учасника ринку небанківських фінансових послуг та особливостей такого ринку.

11. Національний банк за результатами оцінювання ступеня ризику за кожним із критеріїв присвоює учаснику ринку небанківських фінансових послуг бал від “1” до “4”.

12. Учаснику ринку небанківських фінансових послуг, який не подав до Національного банку хоча б одного з файлів із показниками звітності, аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності та/або звіту про надання впевненості щодо річних звітних даних, у повному обсязі за будь-який звітний період, що входить до періоду оцінювання (з 01 жовтня до 30 вересня), присвоюється ступінь ризику “4” (з урахуванням критеріїв, наведених в додатках 1–3 до цього Положення).

Показнику присвоюється оціночний бал “4”, якщо подані до Національного банку учасником ринку небанківських фінансових послуг файли з показниками звітності та/або інші документи, передбачені для періодичного подання (за виключенням інформації та документів, що повинні бути подані у відповідь на письмову вимогу Національного банку) (далі – документи, передбачені для періодичного подання), не дають можливості Національному банку оцінити ступінь ризику за відповідним критерієм.

Оцінювання ступеня ризику проводиться учасникам ринку небанківських фінансових послуг, які станом на дату проведення такого оцінювання мають чинну ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг відповідного виду.

13. Національний банк під час оцінювання ступеня ризику за критерієм, зазначеним у підпункті 1 пункту 9 розділу II цього Положення, присвоює учаснику ринку небанківських фінансових послуг один із таких балів, якщо:

- 1) “1” – управління ризиками та внутрішній контроль створюють низький ступінь ризику;
- 2) “2” – недоліки управління ризиками та внутрішнього контролю створюють середній ступінь ризику;
- 3) “3” – недоліки управління ризиками та внутрішнього контролю створюють високий ступінь ризику;
- 4) “4” – недоліки управління ризиками та внутрішнього контролю створюють критичний ступінь ризику.

14. Учаснику ринку небанківських фінансових послуг присвоюється ступінь ризику “4” за критерієм “Стан управління ризиками та внутрішнього контролю”, якщо такий учасник:

- 1) за результатами оцінки ризику порушення прав споживачів фінансових послуг, що здійснюється у порядку, установленому Національним банком, має рівень ризику “дуже високий”;
- 2) має афілійованих, споріднених осіб, які зареєстровані та/або є податковими резидентами, та/або їх місцезнаходженням є Російська Федерація або Республіка Білорусь, та/або в разі визнання Національним банком непрозорою структури власності учасника ринку небанківських фінансових послуг.

15. Національний банк під час оцінювання ступеня ризику за критерієм, зазначеним у підпункті 2 пункту 9 розділу II цього Положення, присвоює учаснику ринку небанківських фінансових послуг один із таких балів, якщо:

- 1) “1” – показники діяльності створюють низький ступінь ризику;
- 2) “2” – показники діяльності створюють середній ступінь ризику;
- 3) “3” – показники діяльності створюють високий ступінь ризику;
- 4) “4” – показники діяльності створюють критичний ступінь ризику.

16. Національний банк під час оцінювання ступеня ризику за критерієм, зазначеним у підпункті 3 пункту 9 розділу II цього Положення, присвоює учаснику ринку небанківських фінансових послуг один із таких балів, якщо:

1) “1” – стан дотримання обов’язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, створює низький ступінь ризику;

2) “2” – рівень недотримання обов’язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, створює середній ступінь ризику;

3) “3” – рівень недотримання обов’язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, створює високий ступінь ризику;

4) “4” – рівень недотримання обов’язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, створює критичний ступінь ризику.

17. Національний банк у разі визначення загального бала за кожним із критеріїв відповідно до додатків 1–3 до цього Положення має право застосувати коригуючий бал (але не більше одного), який збільшує або зменшує загальний бал за критерієм.

18. Національний банк у разі застосування або незастосування коригуючого бала керується висновками щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтуються на знаннях і досвіді Національного банку у сфері регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг, практичному застосуванні законодавства про регулювання діяльності з надання фінансових послуг, а також на комплексному та всебічному аналізі:

1) інформації та документів, поданих до Національного банку в межах передбаченої законодавством України процедури взаємодії та обміну інформацією, а також отриманих від державних органів та з інших джерел, що використовуються Національним банком під час виконання наглядових функцій;

2) інформації та документів, наявних у Національного банку, отриманих із джерел, що використовуються Національним банком під час виконання

наглядних функцій, включаючи отримані в результаті здійснення ним нагляду на ринках небанківських фінансових послуг.

19. За результатами оцінювання кожного з критеріїв, визначених у пункті 9 розділу II цього Положення, визначається ступінь ризику від здійснення діяльності учасника ринку небанківських фінансових послуг, водночас кожен із показників критеріїв залежно від виду учасника ринку небанківських фінансових послуг також має свою вагу в ступені ризику, наведену в додатках 1–3 до цього Положення.

20. Ступінь ризику учасника ринку небанківських фінансових послуг означає:

- 1) “1” – низький ступінь ризику;
- 2) “2” – середній ступінь ризику;
- 3) “3” – високий ступінь ризику;
- 4) “4” – критичний ступінь ризику.

21. Національний банк згідно з критеріями, визначеними в додатках 4–6 до цього Положення, відносить учасника ринку небанківських фінансових послуг до однієї з таких груп суспільної важливості учасників ринку небанківських фінансових послуг, ураховуючи види проваджуваної ним діяльності, розмір, обсяги (частку) на ринку фінансових послуг, структуру, а також інші показники:

- 1) група 1;
- 2) група 2;
- 3) група 3;
- 4) група 4.

Національний банк відносить учасника ринку небанківських фінансових послуг до вищої групи суспільної важливості, якщо такий учасник може бути віднесений до різних груп суспільної важливості згідно з критеріями для визначення групи суспільної важливості за різними напрямками діяльності.

III. Визначення періодичності проведення планових інспекційних перевірок

22. Періодичність проведення планових інспекційних перевірок учасників ринку небанківських фінансових послуг визначається Національним банком на

підставі матриці визначення періодичності проведення планових інспекційних перевірок, наведеної в додатку 7 до цього Положення.

23. Національний банк складає план проведення інспекційних перевірок учасників ринку небанківських фінансових послуг з урахуванням періодичності, наведеної відповідно до пункту 22 розділу III цього Положення, наявних наглядових ресурсів та пріоритетів, а також з урахуванням такого:

1) планова інспекційна перевірка учасника ринку небанківських фінансових послуг проводиться не частіше одного разу на рік;

2) планова інспекційна перевірка учасників ринку небанківських фінансових послуг, які є учасниками фінансової групи, нагляд на консолідованій основі за якою здійснює Національний банк, може плануватися одночасно з плановою інспекційною перевіркою відповідальної особи такої фінансової групи та інших її учасників.

24. До плану інспекційних перевірок учасників ринку небанківських фінансових послуг не включаються учасники ринку небанківських фінансових послуг, місцезнаходженням яких на дату оцінювання є населені пункти територіальних громад, включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004 (зі змінами), за умови, що стосовно відповідного населеного пункту не визначено дати припинення можливості бойових дій / дати завершення бойових дій / дати завершення тимчасової окупації.

Національний банк здійснює безвиїзний нагляд за діяльністю таких учасників ринку небанківських фінансових послуг.

Додаток 1
до Положення про встановлення критеріїв,
за якими оцінюється ступінь ризику від
здійснення діяльності учасниками ринку
небанківських фінансових послуг, їх
суспільна важливість
(пункт 10 розділу II)

Критерії оцінювання ступеня ризику страховика

№ з/п	Но-мер кри-теріїв / показ-ників	Назви критеріїв та їх показників	“1” (низький ступінь ризику)	“2” (середній ступінь ризику)	“3” (високий ступінь ризику)	“4” (критичний ступінь ризику)	Вага критерію в ступені ризику / вага показника в критерії, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1	Стан управління ризиками та внутрішнього контролю						15
2	1.1	Виконання заходів впливу	Протягом періоду оцінювання до страховика не застосовувалися заходи впливу	Протягом періоду оцінювання до страховика застосовано один захід впливу, який станом на дату оцінювання виконано або строк виконання	Протягом періоду оцінювання до страховика застосовано два і більше заходів впливу, які станом на дату оцінювання виконано або строк	Протягом періоду оцінювання до страховика застосовано один (або більше) захід впливу, який (які) станом на дату	40	

1	2	3	4	5	6	7	8
				за яким ще не настав	виконання за якими ще не настав	оцінювання не виконано в установленій строк	
3	1.2	Результати зовнішнього аудиту	Немодифікована думка	Модифікована думка (із застереженням), але аудитором не зазначено щодо наявності сумнівів стосовно достовірності окремих показників звітності, оцінювання вартості активів та зобов'язань або сумнівів щодо безперервності діяльності страховика в майбутньому	Модифікована думка (із застереженням). За результатами проведеного аудиту є сумніви щодо достовірності окремих показників звітності, оцінювання вартості активів та зобов'язань або в аудитора є сумніви щодо безперервності діяльності страховика в майбутньому	Модифікована думка (негативна або відмова від висловлення думки)	30

1	2	3	4	5	6	7	8
4	1.3	Подання файлів з показниками звітності та інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання файли з показниками звітності та/або інші документи, передбачені для періодичного подання, подавалися до Національного банку вчасно	Протягом періоду оцінювання зафіксовано один факт несвоєчасного подання Національному банку файлів з показниками звітності (та/або хоча б одного з них) та/або інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання зафіксовано два або більше фактів несвоєчасного подання Національному банку файлів з показниками звітності (та/або хоча б одного з них) та/або інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання зафіксовано один або більше фактів неповного подання / не-подання Національному банку інших документів, передбачених для періодичного подання (крім файлів з показниками звітності, аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової	10

1	2	3	4	5	6	7	8
						звітності та консолідованої фінансової звітності та/або звіту про надання впевненості щодо річних звітних даних)	
5	1.4	Наявність в актуарному звіті за попередній рік інформації про адекватність формування страхових резервів (для страховиків, що мають подавати актуарний звіт)	Актуарієм, який склав та підписав такий актуарний звіт, підтверджено в повній мірі достатність та адекватність сформованих страхових резервів, немає рекомендації щодо методики формування окремих видів резервів	Актуарієм, який склав та підписав такий актуарний звіт, підтверджено в повній мірі достатність та адекватність сформованих страхових резервів, але актуарієм надано рекомендації щодо зміни методики	Актуарієм, який склав та підписав такий актуарний звіт, виявлено недостатність формування резервів за окремим видом страхування, але актуарієм підтверджено в повній мірі достатність та адекватність	Актуарієм, який склав та підписав такий актуарний звіт, виявлено недостатність формування резервів за окремими видами страхування та встановлено факт	20

1	2	3	4	5	6	7	8
				формування окремих видів резервів	сформованих страхових резервів (сукупних), актуарієм надано рекомендації щодо зміни методики формування окремих видів резервів у зв'язку з неможливістю її використання	недоформування страхових резервів (сукупних) або є факт неподання страховиком актуарного звіту за попередній рік	
6	2	Показники діяльності					35
7	2.1	Рівень вхідного перестраховування	Співвідношення нарахованих страхових платежів від перестраховальників за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і	Співвідношення нарахованих страхових платежів від перестраховальників за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і	Співвідношення нарахованих страхових платежів від перестраховальників за період оцінювання відповідно до звітних даних	Співвідношення нарахованих страхових платежів від перестраховальників за період оцінювання відповідно до	21

1	2	3	4	5	6	7	8
			загальних нарахованих страхових платежів за аналогічний період (рівень вхідного перестрашування) становить до 20% включно	загальних нарахованих сум страхових платежів за аналогічний період (рівень вхідного перестрашування) становить від 21% до 40% включно	страховика і загальних нарахованих сум страхових платежів за аналогічний період (рівень вхідного перестрашування) становить від 41% до 60% включно	звітних даних страховика і загальних нарахованих сум страхових платежів за аналогічний період (рівень вхідного перестрашування) становить понад 60%	
8	2.2	Рівень вхідного перестрашування	Співвідношення нарахованих страхових платежів, належних перестраховикам, за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і загальних нарахованих сум страхових платежів за аналогічний	Співвідношення нарахованих страхових платежів, належних перестраховикам, за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і загальних нарахованих сум	Співвідношення нарахованих страхових платежів, належних перестраховикам, за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і загальних нарахованих	Співвідношення нарахованих страхових платежів, належних перестраховикам, за період оцінювання відповідно до звітних даних страховика і загальних	21

1	2	3	4	5	6	7	8
			період становить до 20% включно	страхових платежів за аналогічний період становить від 21% до 40% включно	сум страхових платежів за аналогічний період становить від 41% до 60% включно	нарахованих сум страхових платежів за аналогічний період становить понад 60%	
9	2.3	Частка окремих видів страхування згідно з пунктом 7 розділу I Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика,	Частка окремих видів страхування в структурі страхового портфеля (чисті премії) за період оцінювання становить менше 10% (для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності у сфері страхування в частині проведення конкретних видів страхування інших, ніж страхування життя)	Частка окремих видів страхування в структурі страхового портфеля (чисті премії) за період оцінювання становить 10% і більше, але менше 25% (для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності у сфері страхування в частині	Частка окремих видів страхування в структурі страхового портфеля (чисті премії) за період оцінювання становить 25% і більше, але менше 50% (для страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності у сфері	Частка окремих видів страхування в структурі страхового портфеля (чисті премії) за період оцінювання становить 50% і більше (для страховика, який отримав ліцензію здійснення діяльності у сфері страхування в частині	58

1	2	3	4	5	6	7	8
		затвердженого розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 07 червня 2018 року № 850, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 липня 2018 року за № 782/32234 (зі змінами) (далі – Положення № 850), у структурі страхового портфеля (для страховика, який отримав	або частка страхових резервів за договорами довгострокового страхування життя у сформованих резервах зі страхування життя станом на дату оцінювання становить менше 25% (для страховика, який отримав ліцензію на провадження діяльності зі страхування життя)	проведення конкретних видів страхування інших, ніж страхування життя) або частка страхових резервів за договорами довгострокового страхування життя у сформованих резервах зі страхування життя станом на дату оцінювання становить 25% і більше, але менше 50% (для страховика, який отримав ліцензію на здійснення	страхування в частині проведення конкретних видів страхування інших, ніж страхування життя) або частка страхових резервів за договорами довгострокового страхування життя у сформованих резервах зі страхування життя станом на дату оцінювання становить 50% і більше, але менше 75% (для	проведення конкретних видів страхування інших, ніж страхування життя) або частка страхових резервів за договорами довгострокового страхування життя у сформованих резервах зі страхування життя станом на дату оцінювання становить 75% і більше (для страховика, який отримав ліцензію на	

1	2	3	4	5	6	7	8
		ліцензію на здійснення діяльності у сфері страхування в частині проведення конкретних видів страхування інших, ніж страхування життя) або частка страхових резервів за договорами довгострокового страхування життя у сформованих резервах зі страхування життя станом на дату оцінювання (для страховика,		діяльності зі страхування життя)	страховика, який отримав ліцензію здійснення діяльності зі страхування життя)	здійснення діяльності зі страхування життя)	

1	2	3	4	5	6	7	8
		який отримав ліцензію на здійснення діяльності зі страхування життя)					
10	3	Виконання обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог					50
11	3.1	Дотримання нормативу платоспроможності та достатності капіталу (для страховика – власника істотної участі в іншому страховику – дотримання нормативу платоспроможності та достатності капіталу	Виконання нормативу платоспроможності та достатності капіталу, встановленого відповідно до розділу III Положення № 850, у разі наявності обсягу прийнятних активів, що перевищує нормативний обсяг, збільшений більше ніж на 20% включно величини “К” або “НЗП” (якщо “НЗП”	Виконання нормативу платоспроможності та достатності капіталу, встановленого відповідно до розділу III Положення № 850, за наявності обсягу прийнятних активів, що перевищує нормативний обсяг, збільшений до	Виконання нормативу платоспроможності та достатності капіталу, встановленого відповідно до розділу III Положення № 850, за наявності обсягу прийнятних активів, що перевищує нормативний обсяг,	Невиконання нормативу платоспроможності та достатності капіталу, встановленого відповідно до розділу III Положення № 850	35

1	2	3	4	5	6	7	8
		власника істотної участі)	більше величини “К”), визначених відповідно до вимог пункту 1 розділу III Положення № 850	20% величини “К” або “НЗП” (якщо “НЗП” більше величини “К”), визначених відповідно до вимог пункту 1 розділу III Положення № 850	збільшений до 10% включно від величини “К” або “НЗП” (якщо “НЗП” більше величини “К”), визначених відповідно до вимог пункту 1 розділу III Положення № 850		
12	3.2	Дотримання нормативу ризиковості операцій	Виконання нормативу ризиковості операцій, установленого відповідно до розділу V Положення № 850, у разі наявності профіциту обсягу прийнятних активів порівняно з нормативним	Виконання нормативу ризиковості операцій, установленого відповідно до розділу V Положення № 850, у разі наявності профіциту обсягу прийнятних	Виконання нормативу ризиковості операцій, установленого відповідно до розділу V Положення № 850, у разі наявності профіциту обсягу прийнятних	Невиконання нормативу ризиковості операцій, установленого відповідно до розділу V Положення № 850	30

1	2	3	4	5	6	7	8
			обсягом 10% і більше від нормативного обсягу, або нормативний обсяг дорівнює 0 (у страховика немає сформованих страхових резервів)	активів порівняно з нормативним обсягом більше 5% до 10% від нормативного обсягу	активів порівняно з нормативним обсягом більше 0% до 5% включно від нормативного обсягу		
13	3.3	Частка визначених категорій активів з високою ліквідністю, а саме: грошові кошти на поточних та депозитних рахунках, кошти в банківських металах, державні цінні папери в структурі	Сукупна частка обсягів активів з високою ліквідністю становить більше ніж 50% від загального обсягу активів страховика	Сукупна частка обсягів активів з високою ліквідністю становить більше 30% до 50% включно від загального обсягу активів страховика	Сукупна частка обсягів активів з високою ліквідністю становить більше 20% до 30% включно від загального обсягу активів страховика	Сукупна частка обсягів активів з високою ліквідністю становить до 20% включно від загального обсягу активів страховика	20

1	2	3	4	5	6	7	8
		балансу страховика					
14	3.4	Частка прийятних активів у структурі балансу страховика	Співвідношення обсягу прийятних активів, що відповідають вимогам, установленим у розділі II Положення № 850, і загального обсягу активів страховика становить більше ніж 75%	Співвідношення обсягу прийятних активів, що відповідають вимогам, установленим у розділі II Положення № 850, і загального обсягу активів страховика становить більше 50% до 75% включно	Співвідношення обсягу прийятних активів, що відповідають вимогам, установленим у розділі II Положення № 850, і загального обсягу активів страховика становить більше 25% до 50% включно	Співвідношення обсягу прийятних активів, що відповідають вимогам, установленим у розділі II Положення № 850, і загального обсягу активів страховика становить до 25% включно	15

Пояснення до критеріїв оцінювання ступеня ризику страховика

1. Чисті страхові премії розраховані як валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, належних перестраховикам-резидентам.

Додаток 2
до Положення про встановлення критеріїв,
за якими оцінюється ступінь ризику від
здійснення діяльності учасниками ринку
небанківських фінансових послуг, їх
суспільна важливість
(пункт 10 розділу II)

Критерії оцінювання ступеня ризику кредитної спілки

№ з/п	№ критеріїв / показників	Назви критеріїв та їх показників	“1” (низький ступінь ризику)	“2” (середній ступінь ризику)	“3” (високий ступінь ризику)	“4” (критичний ступінь ризику)	Вага критерію в ступені ризику / вага показника в критерії, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1	Стан управління ризиками та внутрішнього контролю						10
2	1.1	Виконання заходів впливу	Протягом періоду оцінювання до кредитної спілки не застосовувалися заходи впливу	Протягом періоду оцінювання до кредитної спілки було застосовано один захід впливу, який станом на дату оцінювання виконано або строк	Протягом періоду оцінювання до кредитної спілки було застосовано два і більше заходів впливу, які станом на дату оцінювання виконано або	Протягом періоду оцінювання до кредитної спілки було застосовано один (або більше) захід (заходів) впливу, який (які) станом на дату оцінювання не	45	

1	2	3	4	5	6	7	8
				виконання за яким ще не настав	строк виконання за якими ще не настав	виконано в установленій строк	
3	1.2	Результати зовнішнього аудиту	Немодифікована думка	Модифікована думка (із застереженням), але аудитором не зазначено наявність сумнівів щодо достовірності окремих показників звітності, оцінювання вартості активів та зобов'язань або сумнівів щодо безперервності діяльності кредитної спілки в майбутньому	Модифікована думка (із застереженням). За результатами проведеного аудиту є сумніви щодо достовірності окремих показників звітності, оцінювання вартості активів та зобов'язань або в аудитора є сумніви щодо безперервності діяльності кредитної спілки в майбутньому	Модифікована думка (негативна або відмова від висловлення думки)	35

1	2	3	4	5	6	7	8
4	1.3	Подання файлів із показниками звітності та/або інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання файли з показниками звітності та/або інші документи, передбачені для періодичного подання, подавалися до Національного банку вчасно	Протягом періоду оцінювання зафіксовано один факт несвоєчасного подання Національному банку файлів з показниками звітності та/або інших документів, що передбачені для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання зафіксовано два або більше фактів несвоєчасного подання Національному банку файлів із показниками звітності та/або інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання зафіксовано один або більше фактів неповного подання / неподання Національному банку інших документів, що передбачені для періодичного подання (крім файлів із показниками звітності, аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності і	20

1	2	3	4	5	6	7	8	
						консолідованої фінансової звітності та/або звіту про надання впевненості щодо річних звітних даних)		
5	2	Показники діяльності						30
6	2.1	Здатність генерувати дохід	За період оцінювання співвідношення операційних витрат і загальної суми доходів, зменшених на процентні витрати, становить до 80%	За період оцінювання прийнятне співвідношення операційних витрат і загальної суми доходів, зменшених на процентні витрати, становить більше 80% включно, але менше 95%	За період оцінювання прийнятне співвідношення операційних витрат і загальної суми доходів, зменшених на процентні витрати, становить більше 95% включно, але менше 100%	За період оцінювання співвідношення операційних витрат і загальної суми доходів, зменшених на процентні витрати, становить більше 100% включно	30	
7	2.2	Зростання активів	Темп зростання розміру	Темп зростання розміру активів за період оцінювання	Темп зростання розміру активів за період	Темп зростання розміру активів за період	10	

1	2	3	4	5	6	7	8
			активів за період оцінювання становить від 100% включно, але менше 110%	становить більше 110% включно, але менше 115%	оцінювання становить більше 115% включно, але менше 120%	оцінювання становить більше 120% включно або менше 100%	
8	2.3	Якість активів (кредитного портфеля)	Прострочені кредити на звітну дату періоду оцінювання становили менше 5% включно від загального обсягу кредитного портфеля	Прострочені кредити на звітну дату періоду оцінювання становили більше 5%, але не більше 10% включно від загального обсягу кредитного портфеля	Прострочені кредити на звітну дату періоду оцінювання становили більше 10%, але не більше 20% включно від загального обсягу кредитного портфеля	Прострочені кредити на звітну дату періоду оцінювання становили більше 20% від загального обсягу кредитного портфеля	60
9	3	Виконання обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог					60
10	3.1	Дотримання нормативу	На дату оцінювання значення	На дату оцінювання значення нормативу достатності капіталу	На дату оцінювання значення	На дату оцінювання значення	80

1	2	3	4	5	6	7	8
		достатності капіталу	нормативу достатності капіталу становить більше 12% за умови, що резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок (далі – РЗПВ) формується відповідно до Положення про обов’язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з	становить більше 8% включно, але не більше 12% включно за умови, що формується відповідно до Положення № 1840	нормативу достатності капіталу становить більше 7% включно, але не більше 8% за умови, що РЗПВ формується відповідно до Положення № 1840	нормативу достатності капіталу становить менше 7%	

1	2	3	4	5	6	7	8
			фінансовими активами кредитних спілок, затвердженого розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 19 вересня 2019 року № 1840, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 листопада				

1	2	3	4	5	6	7	8
			2019 року за № 1186/34157 (далі – Положення № 1840)				
11	3.2	Дотримання вимог запасу ліквідності	На дату оцінювання співвідношен- ня прийнятних активів і розрахунково- го запасу ліквідності становить більше або дорівнює 120%	На дату оцінювання співвідношення прийнятних активів і розрахункового запасу ліквідності становить більше або дорівнює 100%, але менше 120%	На дату оцінювання співвідношення прийнятних активів і розрахункового запасу ліквідності становить більше або дорівнює 90% включно, але менше 100%	На дату оцінювання співвідношення прийнятних активів і розрахункового запасу ліквідності становить менше 90%	20

Додаток 3
до Положення про встановлення критеріїв,
за якими оцінюється ступінь ризику від
здійснення діяльності учасниками ринку
небанківських фінансових послуг, їх
суспільна важливість
(пункт 10 розділу II)

Критерії оцінювання ступеня ризику фінансової компанії, лізингодавця, ломбарду (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи)

№ з/п	№ критеріїв / показників	Назви критеріїв та їх показників	“1” (низький ступінь ризику)	“2” (середній ступінь ризику)	“3” (високий ступінь ризику)	“4” (критичний ступінь ризику)	Вага критерію в ступені ризику / вага показника в критерії, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1	Стан управління ризиками та внутрішнього контролю						75
2	1.1	Виконання заходів впливу	Протягом періоду оцінювання до учасника не застосовувалися заходи впливу	Протягом періоду оцінювання до учасника було застосовано один захід впливу, який станом на дату оцінювання виконано або	Протягом періоду оцінювання до учасника було застосовано два і більше заходів впливу, які станом на дату оцінювання	Протягом періоду оцінювання до учасника було застосовано один (або більше) захід (заходів) впливу,	60	

1	2	3	4	5	6	7	8
				строк виконання за яким ще не настав	виконано або строк виконання за якими ще не настав	який (які) станом на дату оцінювання не виконано в установленій строк	
3	1.2	Подання файлів із показниками звітності та інших документів, передбачених для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання файли з показниками звітності та/або інші документи, передбачені для періодичного подання, подавалися до Національного банку України (далі – Національний банк) вчасно	Протягом періоду оцінювання зафіксовано застосування заходу впливу за один факт несвоєчасного подання Національному банку файлів із показниками звітності та/або інших документів, що передбачені для періодичного подання	Протягом періоду оцінювання зафіксовано застосування заходу впливу за два або більше фактів несвоєчасного подання Національному банку файлів із показниками звітності та/або інших документів, що передбачені для	Протягом періоду оцінювання зафіксовано застосування заходу впливу за один або більше фактів неповного подання / неподання Національному банку інших документів, що передбачені для періодичного подання (крім	40

1	2	3	4	5	6	7	8
					періодичного подання	файлів із показниками звітності та аудиторського звіту щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності та/або звіту про надання впевненості щодо річних звітних даних)	
4	2	Показники діяльності					5
5	2.1	Видані гарантії (за строком) за період оцінювання	Установа не видавала протягом періоду	Установа видавала протягом періоду оцінювання	Установа видавала протягом періоду оцінювання гарантії строком	Установа видавала протягом періоду оцінювання	50

1	2	3	4	5	6	7	8	
			оцінювання гарантій	гарантії строком до двох років	від двох до п'яти років	гарантії строком більше п'яти років		
6	2.2	Наявність ліцензії на торгівлю валютними цінностями	Не застосовується	Не застосовується	Не застосовується	Наявність ліцензії на торгівлю валютними цінностями	50	
7	3	Виконання обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій, інших показників і вимог						20
8	3.1	Дотримання нормативу розміру власного капіталу та/або інших нормативів	Не встановлено нормативу розміру власного капіталу / на дату оцінювання розмір власного капіталу в три рази і більше перевищує норматив	На дату оцінювання розмір власного капіталу в два рази і більше перевищує норматив	На дату оцінювання нормативний розмір власного капіталу виконується, але не перевищує в два рази норматив	На дату оцінювання норматив розміру власного капіталу не дотримується та/або не виконуються інші нормативи, встановлені Положенням про обов'язкові фінансові	100	

1	2	3	4	5	6	7	8
						нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами фінансових установ, що отримали ліцензію на здійснення господарської діяльності з надання гарантій та поручительств, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у	

1	2	3	4	5	6	7	8
						сфері ринків фінансових послуг, від 30 травня 2019 року № 980, zareestrovanim у Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2019 року за № 1113/34084	

Пояснення до критеріїв оцінювання ступеня ризику фінансової компанії, лізингодавця, ломбарду (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи)

1. Для цілей цього додатка термін “учасник” – фінансова компанія, лізингодавець, ломбард (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи).

Додаток 4
до Положення про встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість (пункт 21 розділу II)

Критерії для визначення суспільної важливості страховика

№ з/п	Показники розподілу	Вага показника, %	Суспільна важливість (групи)	
1	2	3	4	
1	Частка чистих страхових премій у загальному обсязі чистих страхових премій або частка довгострокових резервів у страхових резервах зі страхування життя	30	3% (включно) і більше	1
			Від 2% (включно) до 3%	2
			Від 0,5% (включно) до 2%	3
			Менше 0,5%	4
2	Частка страхових премій (валових) страховика, нарахованих за договорами страхування, укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, у валових страхових преміях, отриманих протягом періоду оцінювання	25	60% (включно) і більше	1
			Від 25% (включно) до 60%	2
			Від 5% (включно) до 25%	3
			Менше 5%	4
3	Балансова вартість активів страховика на останню звітну дату періоду оцінювання (млн грн)	10	300 (включно) і більше	1
			Від 100 (включно) до 300	2
			Від 50 (включно) до 100	3
			Менше 50	4
4	Середній обсяг сформованих страхових резервів за період оцінювання на кожну звітну дату (млн грн)	30	Більше 200	1
			Від 40 до 200 (включно)	2
			Від 20 до 40 (включно)	3
			Менше 20 (включно)	4
5	Розгалуженість мережі страховика (кількість відокремлених підрозділів) (одиниць)	5	Більше 5	1
			Від 3 до 5 (включно)	2
			Від 1 до 3 (включно)	3
			Немає відокремлених підрозділів	4

Пояснення до критеріїв для визначення суспільної важливості страховика

1. Чисті страхові премії розраховані як валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, належних перестраховикам-резидентам.

Додаток 5

до Положення про встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість (пункт 21 розділу II)

Критерії для визначення суспільної важливості кредитної спілки

№ з/п	Показники розподілу	Вага показника, %	Суспільна важливість (групи)	
1	2	3	4	
1	Балансова вартість активів кредитної спілки на останню звітну дату періоду оцінювання (млн грн)	50	Від 160 (включно) і більше [щодо кредитних спілок, які мають ліцензії на фінансову послугу з надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, та на фінансову послугу залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення (далі – стандартна ліцензія), або щодо кредитних спілок, які мають ліцензію на фінансову послугу з надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту (далі – спрощена ліцензія)]	1
			Більше 10 (включно) і менше 160 (стандартна ліцензія)	2
			Менше 10 (стандартна ліцензія) та/або більше 10 (включно) і менше 160 (спрощена ліцензія)	3
			Менше 10 (спрощена ліцензія)	4
2	Залишок зобов'язань за внесками (вкладами) на	35	46 (включно) і більше	1
			Від 12 (включно) до 46	2
			Менше 12	3

Продовження додатка 5
Продовження таблиці

1	2	3	4	
	депозитні рахунки (млн грн)		Немає залишків за депозитами	4
3	Кількість членів кредитної спілки (осіб)	10	Від 5 000 (включно) і більше	1
			Від 1 000 (включно) до 5 000	2
			Від 500 (включно) до 1 000	3
			До 500	4
4	Розгалуженість мережі кредитної спілки (кількість відокремлених підрозділів) (одиниць)	5	Від 10 (включно) і більше	1
			Від 5 (включно) до 10	2
			Від 1 до 5	3
			Немає відокремлених підрозділів	4

Пояснення до критеріїв для визначення суспільної важливості кредитної спілки

1. Кредитній спілці не присвоюється рівень суспільної важливості, якщо балансова вартість активів кредитної спілки не перевищує 5 млн грн та в такій кредитній спілці немає ліцензії на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо їх повернення. За такими кредитними спілками Національний банк здійснює безвиїзний нагляд.

Додаток 6

до Положення про встановлення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільна важливість
(пункт 21 розділу II)

Критерії для визначення суспільної важливості фінансової компанії, лізингодавця, ломбарду (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи)

№ з/п	Показники розподілу	Вага показника, %	Суспільна важливість (групи)
1	2	3	4
1	<p>Учаснику присвоюється перша група суспільної важливості, якщо він відповідає одному та/або кільком показникам:</p> <p>1) за період оцінювання учасник видав гарантії, обсяг яких на ринку становив 40% та більше від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>2) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу (лізингодавцями) становив 40% та більше від загального обсягу таких послуг, наданих лізингодавцями за період оцінювання;</p> <p>3) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу фінансовими компаніями становив 40% та більше від загального обсягу таких послуг, наданих фінансовими компаніями за період оцінювання;</p> <p>4) обсяг операцій за період оцінювання на ринку факторингу становив 10% та більше від загального</p>	100	1

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>5) обсяг наданих за період оцінювання позик становив 10% та більше від загального обсягу позик, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>6) обсяг виданих ломбардних кредитів становив 3% та більше від загального обсягу ломбардних кредитів, виданих усіма ломбардами за період оцінювання, за умови, що загальний обсяг виданих ломбардних кредитів усіма учасниками небанківської фінансової групи, до якої належить ломбард, становить 20% та більше від загального обсягу ломбардних кредитів, виданих усіма ломбардами за період оцінювання</p>		
2	<p>Учаснику присвоюється друга група суспільної важливості, якщо він відповідає одному та/або кільком показникам:</p> <p>1) за період оцінювання учасник видав гарантії, обсяг яких на ринку становив від 20% до 40% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>2) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу (лізингодавцями) становив від 20% до 40% від загального обсягу таких послуг, наданих лізингодавцями за період оцінювання;</p>	100	2

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>3) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу фінансовими компаніями становив від 20% до 40% від загального обсягу таких послуг, наданих фінансовими компаніями за період оцінювання;</p> <p>4) обсяг операцій за період оцінювання на ринку факторингу становив від 7% до 10% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>5) обсяг наданих за період оцінювання позик становив від 5% до 10% від загального обсягу позик, наданих усіма учасниками за період оцінювання</p>		
3	<p>Учаснику присвоюється третя група суспільної важливості, якщо він відповідає одному та/або кільком показникам:</p> <p>1) за період оцінювання учасник видав гарантії, обсяг яких на ринку становив від 10% до 20% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>2) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу (лізингодавцями) становив від 10% до 20% від загального обсягу таких послуг, наданих лізингодавцями за період оцінювання;</p> <p>3) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу фінансовими компаніями становив від 10% до 20% від загального</p>	100	3

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>обсягу таких послуг, наданих фінансовими компаніями за період оцінювання;</p> <p>4) обсяг операцій за період оцінювання на ринку факторингу становив від 5% до 7% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>5) обсяг наданих за період оцінювання позик становив від 3% до 5% від загального обсягу позик, наданих усіма учасниками за період оцінювання</p>		
4	<p>Учаснику присвоюється четверта група суспільної важливості, якщо він відповідає одному та/або кільком показникам:</p> <p>1) за період оцінювання учасник видав гарантії, обсяг яких на ринку становив від 0,5% до 10% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>2) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу (лізингодавцями) становив від 5% до 10% від загального обсягу таких послуг, наданих лізингодавцями за період оцінювання;</p> <p>3) обсяг операцій за період оцінювання на ринку фінансового лізингу фінансовими компаніями становив від 5% до 10% від загального обсягу таких послуг, наданих фінансовими компаніями за період оцінювання;</p> <p>4) обсяг операцій за період оцінювання на ринку факторингу становив від 3% до</p>	100	4

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>5% від загального обсягу таких послуг, наданих усіма учасниками за період оцінювання;</p> <p>5) обсяг наданих за період оцінювання позик становив від 1% до 3% від загального обсягу позик, наданих усіма учасниками за період оцінювання</p>		

Пояснення до критеріїв для визначення суспільної важливості фінансової компанії, лізингодавця, ломбарду (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи)

1. Для цілей цього додатка термін “учасник” – фінансова компанія, лізингодавець, ломбард (який є учасником / відповідальною особою фінансової групи).

2. Іншим учасникам група суспільної важливості не присвоюється. За такими учасниками Національний банк здійснює безвиїзний нагляд.

Додаток 7
до Положення про встановлення
критеріїв, за якими оцінюється ступінь
ризиків від здійснення діяльності
учасниками ринку небанківських
фінансових послуг, їх суспільна
важливість
(пункт 22 розділу III)

Матриця визначення періодичності проведення
планових інспекційних перевірок

№ з/п	Група суспільної важливості	Ступінь ризику	Періодичність проведення планових інспекційних перевірок
1	2	3	4
1	1	1, 2	Один раз на три роки
2	1	3	Один раз на два роки
3	1	4	Один раз на рік
4	2	1	Один раз на чотири роки
5	2	2, 3	Один раз на три роки
6	2	4	Один раз на два роки
7	3	1	Один раз на п'ять років
8	3	2	Один раз на чотири роки
9	3	3, 4	Один раз на три роки
10	4	1, 2	Один раз на п'ять років
11	4	3, 4	Один раз на чотири роки